

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vpisane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Ali bo vojna? — Zavarovanje za onemoglost in starost. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. Kompromis na Štajerskem. — Kranjsko: Razno. — Slovensko gledališče. — Raznoterosti. Podlistek: Čarovnik. — Občinska bolnišnica.

Ali bo vojna?

Današnji položaj v Srbiji na eni strani in zadnje vojaške priprave v Bosni in Hercegovini nas sili, da resno uvažujemo zadnje dogodke, iz katerih se bo najbrže izcimila vojna.

Srbi prav nič ne zakrivajo, da so pripravljene na to okolnost, zato se pa še v zadnjih trenutkih z mrzlično naglostjo oborožujejo ter gledajo, da še vse potrebno pripravijo.

Vesti, ki pa le redko in nejasno dohajajo k nam, poročajo, da so neregularne srbske čete že na meji Bosne in da sempatja napravljajo vpade čez mejo.

Po sebi umevno je, da Avstrija ne gleda s prekrizanimi rokami srbsko oboroženje, ampak da se istotako pripravlja na vse eventualnosti, toda bolj skrivaj in skrbno gleda, da ne pride preveč v javnost. Najnovejša odredba vojnega ministrstva sklicuje pri 15. vojnem koru v aktivno službovanje tri prve letnike nadomestne rezerve in prvi letnik rezerve. Ta odredba je takorekoč prvi korak k splošni mobilizaciji.

V boljše umevanje omenjamo, da ima 15. armadni kor svoj sedež v Bosni. Iz tega se pa ne sme sklepati, da bi bosanski in herceg. vojaki tvorili ta kor. Bosanski in hercegovski polki so dislocirani po raznih avstrijskih mestih in ves armadni voj v Bosni sestoji pravzaprav iz avstrijskih polkov, odvzetih drugim korom. Naš armadni voj, to je tretji v Gradcu, h kateremu pripadajo vsi slovenski vojaki, nima nobenega bataljona in sploh nobenih čet v Bosni. Največ

vojakov, ki so nastanjeni v Bosni, je ogrske in poljske narodnosti, nekaj je tudi Nemcev in Čehov.

Vsega skupaj je v Bosni oziroma v Hercegovini 31 bataljonov od drugih vojev dislociranih, skupaj pa šteje vojaštvo v Bosni 35 bataljonov pešcev, 8 strojno puškinih oddelkov, 2 eskadrona, 11 pogorskih baterij, 4 trdnjavsko topniške stotnije in dve pionijski stotnji. Z zadnjo odredbo vojnega ministrstva se bo vsaka stotnja povišala za 36 mož, torej znaša skupno povišanje pri celem koru 6000 mož. Ako bo kazala potreba, se pokličejo še nadaljni rezervni letniki in potem bi se mirovno stanje armade povišalo za 250.000 mož.

Vojaška uprava v Bosni pa skrbi tudi za druge varnostne odredbe, gradi nasipe in trdnjave ob mejnih prehodih, samo da mi v Avstriji jako malo zvemo od tega. To je pa tudi po sebi umevno, ker je vsa poštna in brzojavna uprava v Bosni in Hercegovini v vojaških rokah. Vse, kar je mogoče izvedeti, nam prihaja iz inozemstva, pa še te brzojavke se včasih konfiscirajo.

Avstrija sicer opozarja vevlasti na srbsko oboroževanje in se dela, kakor bi sama vse to mirno gledala in se nič ne pripravljala za protutež. Seveda ni nihče tako kratke pameti, da bi to verjel. Nasprotno bi bila to velika napaka, če vlada vidi, da je vse oboroževanje naperjeno proti nji.

Položaj je zdaj tak, da stojita Srbija in Črnagora oboroženi na eni strani in Avstrija, tudi za vse slučaje pripravljena, na drugi strani. Turčija še omahuje, vendar se pa vse javno mnenje v Turčiji nagiba k Srbiji in proti Avstriji. Pripoveduje se tudi, da je med omenjenimi državami sklenjena defenzivna zveza in bi se torej morala Avstrija boriti na tri strani. V

tem slučaju je pa položaj za Avstrijo veliko bolj kritičen in Avstrija nima povoda zmago-slavno nastopati. Bojne strasti se v Srbiji zdaj še brzda, ker še vedno upajo, da se bo sestala konferenca, ki bo če le mogoče mirnim potom poravnala napeto razpoloženje. V Srbiji tudi upajo, da bo misija dr. Milovanovića na dvorih velesil dosegla kake uspehe, čeprav so bili dosedanji obiski precej nepovoljni. Res se skoro reče, da je večina velesil proti Avstriji, to lahko zlasti trdimo o Rusiji, Angliji in Franciji. Vendar pa te simpatije niso tako iskrene, da bi se ena ali druga država angažirala z vojaško pomočjo. Vse le čaka na to, kaj bo sklenila konferenca, ki pa še jako negotovo visi v zraku in se bržkone nikoli ne snide.

Glavno vprašanje za Avstrijo je zdaj, če bodo vevlasti pritrdile aneksiji. To bi pravzaprav že lahko storile, če bi bile zato. Toda določno se je menda edina Nemčija izrekla, dočim Rusija in Anglija očitno nasprotujeta in na tihem podpirata vse mahinacije, ki so naperjene proti Avstriji. Zato moramo s tega stališča resno premotivati vprašanje, če bi v slučaju vojne Avstrija ne imela nasprotnikov samo na Balkanu, ampak tudi morda za hrbtom! V tem slučaju se bo pa morala naša monarhija malo ukloniti in privoliti v te ali one kompenzacije.

Zadnje vesti iz Srbije poročajo, da je položaj vsak dan bolj resen. Oborožena in popolnoma pripravljena Srbija hoče vkljub temu čakati na rezultat evropske konference. Srbiji ne veruje nihče, da bi še do Božiča vladal mir.

Z ozirom na obojestranske vojne priprave se lahko trdi, da je vojna neizogibna. Naših dežel najbrž vojna ne bo toliko zadela, ker bo gotovo nekaj drugih korov poprej mobiliziranih. Če bi pa vojna nepričakovano izbruhnila in bila

Čarovnik.

Ruski spisal Nikolaj Gogol.

(Dalje.)

Toda kdo jezdi v noči na mogočnem vranečrnem konju, naj svetijo zvezde ali ne? Kateri junak nečloveške velikosti dirja čez gore in jezera, se zreali z orjaškim konjem v nepremični vodi, dočim njegova brezkončna senca ob gorah plava?

Polikani oklep se sveti, na rami mu visi kopje, ob sedlu rožlja sablja, šlem na čeladi je odprt; oči so mu zaprte; očesne trepalnice povešene — spi in speč drži vajeti; za njim sedi na istem konju paž, tudi speč in v spanju se drži junaka.

Kdo je, kam in zakaj jezdi? Kdo ve? Ne en dan, ne dva dni jezdi že čez gore. Pri dnevnih svetlobi, pri svetlem solncu je neviden; le redko opazijo gorski prebivalci, da se ob gorah plazi dolga senca, nebo je jasno, brez oblakov.

Komaj se pa v noči stemni, se zopet pokaže, v jezeru se zreali njegova podoba in za njim dirja pregibajoča senca.

Že je pustil veliko gor za seboj, zdaj jezdi po Krivanu, najvišjem vrhu Karpatov: kakor kralj se dviga nad drugimi. Tukaj se ustavi konj in jezdec, še bolj trdno zaspita in oblaki ju zavijejo in zakrijejo.

XIII.

„Psst... molči, žena! Ne razbijaj, moj otrok je zaspal. Dolgo je sinko jokal, zdaj pa spi. Zdaj grem v gozd, žena! Zakaj me tako gledaš? Grozna si, iz oči Ti gledajo železne klešče... oh, kako dolge! Goré kakor ogenj. Gotovo si čarovnica! O, če si čarovnica, tedaj izgini! Še sina mi ukradeš. Kako nespameten je ta asavl: misli, da sem rada v Kijevu; ne, tu sta moj mož in otrok, toda kdo bo pa doma skrbel za hišo? Tako tiho sem odšla od doma, da niti pes niti mačka nista ničesar zapazila. Zopet hočeš mlada postati, kajne starka — to ni težko: treba je le plesati, kakor jaz plešem...“

Tako zmešano govoreča, se je začela Katarina v plesu vrteti, topo zroča krog sebe ter uprta z rokami v bok. Tiho ječeč je udarjala z nogami, brez mere, brez takta so udarjale s srebrom okovane pete. Razpuščeni črni lasje so ji padali na bleščeče bel vrat. Ne da bi prenehala, je kakor ptica letela okrog, mahajoča z rokami, kimajoča z glavo in bilo je videti, da mora oslABLJENA pasti na tla ali pa odleteti s te žalostne zemlje.

Skrbipolna je stala stara služabnica in solze so ji tekale po globokih gubah na obrazu; težak

kamen je ležal zvestim kozakom na sreč pri pogledu na gospodarico. Bila je že čisto slaba in mehanično je udarjala z nogami, vedno stoječa na enem mestu; mislila je, da pleše golobji ples.

„Imam tudi nakit za vratom, dečki“, je dejala, ko je končno odnehala. „Vi pa ne!... Kje je pa moj mož?“ je nenadoma zakričala ter hitro potegnila težko bodalo izza pasa. „O, takega noža ne rabim!“

Pri teh besedah se ji je pokazala globoka tuga na s solzami omočenem obrazu.

„Pri očetu leži srce zelo globoko, nož ga ne doseže. Njegovo srce je kovano iz železa, čarovnica ga mu je kalila v peklenskem ognju. Zakaj ne pride moj oče? Ali ne ve, da je čas zanj, da ga prebodem? Hoče torej, da pridem jaz k njemu...“ In čudovit smehljaj ji je zaigral na ustnih. „Zmislila sem si čudovit dogodek; spomnila sem se ga, ko smo mojega moža pokopali. Saj so ga živega pokopali... hahaha!“

Že par dni stanuje v svoji hiši in noče ničesar slišati o Kijevu. Ne moli, izogiblje se ljudi in tava od jutri do pozne noči po temnem hrastovem gozdu. Ostre veje ji praskajo belo lice in ramena, veter ji maje razpuščene kodre;

opasnost velika, bi bil naš kor gotovo eden izmed prvih, ki bi moral na jug, ravno ker je tudi eden izmed najbližjih.

Zavarovanje za onemoglost in starost.

Kratko smo že omenili, da je vlada predložila državnemu zboru načrt zakona o zavarovanju za starost in onemoglost. Z ozirom na važnost te socijalne reforme v naši državi, s katero si je vlada pridobila nekako prvenstvo med drugimi evropskimi državami, moramo ta načrt malo obširneje razložiti.

Načrt obsega že dosedanje zavarovanje delavcev, to je bolniško zavarovanje in zavarovanje proti nezgodam, nanovo pa zavarovanje za onemoglost (invaliditetno zavarovanje) ter starostno zavarovanje.

Bolniško zavarovanje se je znatno razširilo ter obsega zdaj skoro vse mezdne delavce in dninarje, dalje delavce na domu in posle. V bolniško zavarovanje so sprejeti tudi kmetijski in gozdarski delavci, ki so bili doslej izključeni in v slučaju bolezni postavljeni na suho. Zato se ni čuditi, da se je tako težko dobilo kmetijske delavce in posle, ker je vsakdo rajši šel v kako tovarno, kjer mu je v slučaju bolezni podpora bolniške blagajne dobro došla. To dejstvo bo precej tudi v prid kmetijstvu, ker bodo glede bolniškega zavarovanja kmetijski delavci zdaj enaki industrijskim.

Doba bolniške podpore, ki je doslej trajala 20 tednov, se je raztegnila na eno leto. Bolniške blagajne ostanejo še vedno samostojne in tudi njih organizacija.

Zavarovanje za onemoglost in starost obsega poleg delavcev in službujočih oseb tudi samostojne osebe. Samostojne osebe, ki so podvržene temu zavarovanju, so imetniki kakega obrtnega ali drugačnega pridobitnega podjetja kmetijskega in gozdarskega obrata, ki nimajo več nego 2400 K letnih dohodkov in ki navadno nimajo v delu več nego dva mezdna delavca.

Nesamostojni zavarovanci so industrijski, obrtni in kmetijski delavci, dninarji, posli, pomagajoči rodbinski člani, vajenci, delavci na domu (Heimarbeiter), domači učitelji domače šivilje, domače perice, postrežnice itd.

Zavarovalna dolžnost se prične s 16. letom starosti; že zdaj invalidne in čez 60 let stare osebe so izvzete. Osebe, ki imajo mesečno ali letno plačo in katerih prejemki presegajo mesečno 200 K ali letno 2400 K, niso podvržene zavarovanju.

Za delavce in sploh nesamostojne osebe je invaliditetno zavarovanje večje važnosti nego za starost. Delavec, ki je večinoma navezan na

jesensko liste ji šumi pod nogami — ne ozira se okrog sebe.

V času, ko ugasne večerna zarja in se zvezde še ne vidijo in tudi luna še ne sije, je kaj grozno v gozdu. Ob drevesa se drgnejo nekršteni otroci, segajo po koreninah, ihte, se smejejo, se valjajo v klopčič zaviti po stezah ali med visokimi koprivami. Iz Dnjeprovih valov se v četah dvigajo vile, ki so svojo dušo pahnile v pogubo; lasje jim padajo z zelene glave na rame, voda curlja z dolgih las na zemljo in vila se sveti skozi vodo kakor skozi stekleno srajco, ustnice se ji čudovito smehljajo, lica žare, oči vabijo in zapeljujejo duše... rada bi zagorela v ljubezni, rada bi se poljubovala... beži, kršteni kristjan! Njih ustnice so led, njih ležišče — hladna voda, šegače te do smrti in vleče s seboj v vodo. Katarina se ne ozira okrog, blazna žena se ne boji vodnih vil, dirja okrog v pozni noči in išče očeta.

Zgodaj zjutraj je došel gost, lep gospod, v rdečem županu in vprašal po panu Danilu. Ko je vse slišal, si je z rokavom obrisal objokane oči in skomizgnil z rameni.

Skupaj se je bojeval z ranjnim Burulbašem, pripoveduje, skupaj sta se vojskovala zoper kimske Tatarje in Turke, ni si mislil, da bo pan

svojo dnevno ali tedensko plačo, poprej obnemore in mora že pred 65. letom iskati preskrbe. Starosti, v kateri se da starostna renta, delavec navadno ne doseže v polni moči, ampak se že poprej izdela.

Nasprotno je pa za samostojne osebe kakor male obrtnike in male kmete zavarovanje za starost bolj prikladno. Do 65. leta se že kolikor-toliko še preživi, ne da bi mu treba preveč uživati podpore drugih. Po tem času bo pa lahko mirno užival svojo starostno rento in ne bo v nadlego svoji rodbini ali občini.

Če postane delavec samostojen, se zavarovanje nadaljuje, seveda izgubi invaliditetno rento in dobi starostno rento. Čas kot samostojna oseba se mu v starostno rento vračuna.

Meja v dosego starostne rente je določena na dovršeno 65. leto. Delavec, ki onemore pred tem časom, dobi invaliditetno rento ali rento za onemogle. Samostojne osebe dobe starostno rento z dovršenim 65. letom.

Višina obeh rent je odvisna od dobe, koliko časa se je vplačevalo, in od višine, koliko se je vplačevalo. Ako so ženske zavarovane in se potem poročijo, se jim vrne polovica za nje vplačanih prispevkov.

Starostno zavarovanje je za samostojne osebe obvezno kakor smo že zgoraj omenili, ako njih letni dohodki ne presegajo 2400 K. Natančno in niti približno se seveda ti dohodki ne dajo določiti, ker so zlasti pri obrtniških in manjših trgovcih premenljivi. Zato so se tudi prispevki (premije) določili jako previdno in sicer določuje načrt, naj bi pri letnih dohodkih do 480 K znašal mesečni prispevek 50 h in pri letnih dohodkih čez 480 K do 2400 K pa najmanj mesečno 1 K.

Določitev teh najmanjših prispevkov je pridržana deželni zakonodaji, ki lahko določi te minimalne prispevke za celo deželo ali le za nekatere kraje, kajti gospodarske razmere so različne v posameznih kronovinah, včasih tudi v kronovini sami.

Zavarovancem se pa ni treba držati določenih najmanjših prispevkov, ampak lahko prostovoljno zvišajo svoje prispevke, bodisi redno bodisi izvanredno. To bo storil dotični, ki želi prejemati večjo starostno rento in ima tudi večje dohodke, recimo kmet, predno izroči posestvo svojemu sinu ali zetu.

V slučaju prostovoljnih večjih dajatev se pa starostno rento lahko nastopi tudi pred dovršenim 65. letom in sicer že s 55. letom starosti. Tudi nesamostojne osebe lahko prostovoljno dajejo večje prispevke.

Doba čakanja za invaliditetno rento znaša 200 tednov, torej mora dotični plačevati prispevke najmanj 200 tednov. Aktivno vojaško službovanje, bolezen in nesposobnost za delo velja vseeno, čeprav se prispevki ne plačujejo.

Danilo tako umrl. Še mnogo drugega je gost pravil ter želel videti gospo Katarino.

Katarina izprva ni hotela poslušati gosta, potem je pa pazno in razumno poslušala njegove besede. Pravil je, kako sta bila s panom Danilom prijatelja, kako sta kot brata živela, kako sta se nekoč pred krimskimi Tatarji skrila pod nasip... Katarina je poslušala, niti očesa ni trenila od njega.

„Oživela bo spet!“ so si mislili kozaki, ko so jo gledali, „ta gost jo bo ozdravil! Tako poslušaj kakor pameten človek.“

Gost je dalje pripovedoval, kako mu je pan Danilo v zaupni uri rekel: „Čuj, bratec Ciprijan, ako je božja volja in mene ne bo več na zemlji, vzemi mojo ženo k sebi, naj postane Tvoja...“

Grozno so ga presunile Katarinine oči.

„Oh!“ je zakričala, „on je! Oče je!“

In s temi besedami se je vrgla nanj z nožem. Dolgo se je ruval z njo, da ji odvzame nož, naposled ji ga je izvil iz rok, zamahnil — in zgodilo se je nekaj strašnega: oče je umoril blazno hčer. Osupli kozaki so se vrgli nanj, toda čarovnik je kakor blisk skočil na konja in izginil njih očem.

(Konec prihod.)

Pri starostni renti znaša čas čakanja 80 let računši od začetka prispevanja, ne všteti dobe, v kateri se je vplačevanje prispevkov prekinilo.

Samostojne osebe morajo za starostno rento tudi 200 tednov prispevati, torej je omogočeno še starim ljudem, ki postanejo zavarovanju podvrženi, doseči starostno rento.

Ako je delavec brez dela, neha njegova zavarovalna dolžnost, vendar je v zakonu skrbjeno, da se pridobljene pravice ohranijo, ako se plačujejo naprej majhni prispevki.

Isto velja za samostojne osebe, ki pridejo v položaj, da ne morejo plačevati polne prispevke. Tudi ti lahko z manjšimi prispevki ohranijo poprej dobljene pravice za starostno rento.

Ako delodajalec pride v položaj, da ne more za delavca plačevati prispevkov, ostanejo prejšnje pravice delavčeve še nadalje v moči, ako plačuje svoje prispevke sam.

Za novo zavarovanje bo država prispevala za upravne stroške dva milijona kron ter k vsaki renti 90 kron. Rentni prispevki države se bodo izplačevali šele v petem letu po času, ko stopi novo zavarovanje v moč.

Preračunano je, da bo morala država po 10 letih prispevati na leto 40 milijonov kron, po 20 letih 80 milijonov in končno 100 milijonov kron.

S tem načrtom zakona, ki bo brezdvomno sprejet v državnem zboru, je napravila država velik korak naprej na socijalnem polju. V takem obsegu nima še nobena druga država splošnega zavarovanja.

Politične vesti.

Novo ministrstvo. Baronu Bienertu se ni posrečilo sestaviti parlamentarnega ministrstva, zato je bilo imenovano uradniško ministrstvo, ki pa je le prehodno in bo toliko časa izvrševalo svoje posle, da se ne posreči ministrskemu predsedniku doseči kak sporazum med Čehi in Nemci ter pridobiti večje parlamentarne stranke, da pošljejo svoje zastopnike v ministrstvo. Novo ministrstvo sestoji iz predsednika barona Bienerta potem so pa imenovani pl. Georgi za ministra domobrambe, baron Haerdtl za ministra notranjih stvari, Abrahamovič, dr. Zachek in dr. Schreiner za ministre rojake. Vodstvo ostalih ministrstev so prevzeli in sicer finančno Jorkasch-Koch, trgovinsko dr. Mataja, justično pl. Hort, naučno pl. Kanera, poljedelsko Pop, delavsko grof Wickenburg in železniško dr. Forster.

Državnozborsko zasedanje se prične v četrtek 26. t. Na dnevnem redu je volitev štirih podpredsednikov, štirih zapisnikarjev, razprava o vseh še nepotrjenih drž. zbor. volitvah in poročilo jubilejnega odseka o dovolitvi 100 milijonov za starostno zavarovanje. Glavni točki dnevnega reda sta pa začasni proračun in aneksija Bosne

Občinska bolnišnica.

Fran Juliani.

I.

„Danes torej je naša bolnišnica gotova, slavna gospoda! S ponosom in odkritosrčnim občudovanjem gledamo veliko, moderno poslopje, ki bode služilo najlepšim namenom ter bo koristilo bolnim ljudem.“

Do danes smo hodili v oddaljeno mesto: med tuje, neznane ljudi, če nas je nadlegovala mučna putika, ali druga nevarna, huda bolezen.

A sedaj smo se osamosvojili in odprta so nam na domačih tleh domača vrata! Želimo torej, da ne bode ostala naša bolnišnica — ki je blaga in človekoljubna naprava, kar vemo vsi — vedno prazna, ampak po skromnih močeh in po ukazih narodno čuteče duše naj ji vsakdo pomaga, da bode vršila sveto, najdostojnejšo, najvrlejšo in najsilnejšo dolžnost.

Vprašujete me, o dragi rojaki, kako je nastala naša bolnišnica, kdo jo je sezidal, kdo dal denar.

Vem sicer, da so domačinom znane podrobnosti o novi bolnišnici. A pri današnji veselici v proslavo občinske bolnišnice trga Podgoro je zbranih tudi veliko tujcev, letoviščarjev iz vseh krajev: njim hočem razložiti vso stvar kratko in jedrnat, ker edina govornikova dol-

in Hercegovine, ki prideta v razpravo kot nujna predloga. Dne 28. novembra bosta imeli pa obe zbornici sejo, da sklepata, kako bi državni zbor proslavil cesarjev jubilej.

Položaj na Balkanu je še vedno tako zamotan kakor je bil in rešitev balkanskega vprašanja opisuje angleški list Daily Graphic nekako takole: Pogajanja med Avstrijo in Turčijo se bodo najbrž mirnim potom in v zadovoljstvo obeh držav rešila. Težje bo pa rešiti problem srbskih in črnogorskih kompenzacij. Avstro-Ogrska najbrž v tem oziru ne bo dala nobene koncesije in ako imenovani državi to zahtevata, se toliko pravi, kakor preprečiti konferenco velesil. Res je, da je Srbija občutno prizadeta in da morejo njene pritožbe vzbuditi simpatije pri evropskih državah; v resnici je pa povod za te pritožbe nastal pred več nego tridesetimi leti in vsak razumen Srb mora priznati, da je zdaj nekoliko prepozno, zahtevati odpravo krivice. Po javnem evropskem pravu nimata niti Srbija niti Črna gora zadostnega stališča v pravnem sporu, ki je nastal vsled aneksije Bosne in Hercegovine. Ako ti provinciji nista avstrijski, sta potem turška last in od onega trenutka, ko bo Turčija priznala aneksijo — in to bo gotovo storila — nimajo Srbi niti najmanjšega vzroka za reklamacijo, kateri bi se mogel vpoštevati. Zelo dvomimo, ako bi te zahteve sploh kedaj postale tako strastne in bojovite, če bi jim gotovi evropski državniki ne dali nepremišljenega poguma. Eno je jasno. Najnujnejša potreba v trenutku ni, da bi se zadostilo vizionarnim aspiracijam Srbije, ampak da se ustanovi normalni položaj na Balkanu na podlagi revidiranega javnega prava. Zato naj bi pa celokupna Evropa energično delala nato, da se čimprej vrši konferenca, tudi ako bi v tem procesu ostale gotove pritožbe nerešene.

Bosno in Hercegovino Hrvatski! V „Österr. Rundschau“ objavlja dr. Gründtner članek, v katerem zahteva, naj se združita deželi s Hrvatsko in Dalmacijo, da postane potem tretji del monarhije kot celokupnost na jugu, ki zagotavlja mir in se lahko upre zunanjim vplivom. Jugoslovani bi se potem ne ozirali na Belgrad in Cetinje, ampak na Zagreb, kot prihodnjo metropolo slovanskega jugozapada.

Naša vojna mornarica dobi prva dva podmorska čolna, ki so ju izdelali v Kielu. Prvi poizkusi so se jako srečno obnesli.

Kancelarska kriza v Nemčiji. Poročali smo zadnjič, da je nastala vsled gostobesednosti cesarja Viljema kriza, vsled katere bi moral Bülov odstopiti. V državnem zboru so poslanci interpelirali Bülova, ki se je pa dobro zavarjal ter zavračal večji del krivde na cesarja. Mislili so vsi, da bo moral Bülov odstopiti, toda

nost je, da govori s poudarkom, s preudarkom, pametno, razsodno, a pred vsem razločno, umljivo v izbranih besedah.

Kdo je sezidal bolnišnico?

Slavna občina narodnega, zavednega trga Podgoro in sicer vsled nujnega predloga gospoda Štefana Primoža, župana, veleznanelega trgovca z manufakturnim blagom in končno mojega strica.

Ne hvalim ga, ker je moj sorodnik, slavim ga, ker je mož dela, ne besed, mož jedrnate resnosti, ne mameluk.

Slava, slava, slava!

Bil je lep dan, draga gospoda, lep dan! Solnce je sijalo kakor sto cėkinov in vsa narava je bila krasna kakor sto smaragdov — in že je vsakdo slutil, da se bode dogodilo nekaj presrečnega, zelo odličnega in sploh nenavadnega.

In resnično, resnično!

Pri občinski seji je naenkrat vstal gospod Primož (slava, on naj živi, vzdignite ga na rame) in rekel:

„Dragi moji! Bolezen je bolezen, nič hujšega. Bolnišnica je daleč, daleč. Pa jo sezidajmo sami, saj imamo nekaj pod palcem, v grob pa tako ne bomo vzeli tolarjev in bankovcev!“

Slavna gospoda! To so zlate besede zlatega moža s kristalno čisto dušo!

Občinski svetovalci so modro prikimali zlatemu predlogu in poklicali iz mesta pre-

zadnja poročila javljajo, da je cesar rekel, da nima prav nikakega vzroka, da bi ne zaupal Bülovu. Vsled tega bo Bülov ostal na svojem mestu, ker se je zanj izreklo tudi državno ministrstvo prusko in zvezin svet.

Revolucija v Kini. V Kini sta nenadoma umrla cesar in cesarica vdova in govori se, da sta bila od zarotnikov zastrupljena. Zarotniki so različni podkralji in mandarin, ki so se bali, da bicesarica vdovane sklicala parlamenta, kakor je nameravala. Sedaj je vlado prevzel regent Čun. Vkljub temu vlada pa zlasti v Pekingu veliko razburjenje in pričel se je naval na banke v takem obsegu, da je moralo štirinajst domačih bančnih zavodov zapreti lokale.

Iz slovenskih dežel.

Kompromis na Štajerskem.

V zadnji številki smo objavili resolucijo glavnega zbora narodne stranke na Štajerskem, v kateri se ta izreka za pošten kompromis s kmečko zvezo v Mariboru. Narodna stranka je to resolucijo sklenila v interesu slovenskega naroda, obenem pa izjavila, da noče prositi za kompromis kot v korist stranke, ampak iz poprej označenega namena.

Stranka se je torej jako lojalno izrekla za to zadevo, toda kakor posnemamo iz zadnjega „Slov. Gospodarja“, niso pri „kmečki zvezi“ nič kaj vneti za kompromis, ampak hočejo s poniževanjem in zasmehovanjem voditeljev narodne stranke delati nato, da se kompromis ne bo sklenil. Menda upajo, da bodo v vseh okrajih pri kmečkih volitvah zmagali in da jim torej ne bo treba prepustiti nekaj mandatov narodni stranki.

V tem se zelo motijo. Razmerje med napredno in klerikalno stranko na Štajerskem ni tako kakor pri nas na Kranjskem. Napredna stranka na Kranjskem nima nikake organizacije med kmetskim ljudstvom in v zadnjem času že a priori prepušča vse mandate klerikalcem. Zato pa kmečka zveza ne sme podcenjevati čile in mlade narodne stranke, ki se glede delavnosti in politične organizacije lahko kosa z najbolj klerikalno stranko. Dasi je klerikalna stranka naravno organizirana po župnijah z župnikom ali kaplanom na čelu, vendar ji ta organizacija ne bo pomagala do dosege vseh mandatov, ker je štajersko kmetsko ljudstvo veliko bolj zavedno in napredno od kranjskega in se ne pusti v vsakem oziru komandirati od svojega dušnega pastirja. Naj ima ta v cerkvenih in verskih rečeh prvo besedo, v političnih si pa kmet lahko sam napravi svojo sodbo. In tako se tudi dela. Štajerski kmet je sam dovolj razsoden, da lahko presoja politično stališče in mu je mlada narodna stranka gotovo

spretnega in zelo nadarjenega inženirja gospoda Arnulfa Juxpulfra, ki je narisal načrt za bolnišnico in izbral pripraven prostor.

Sicer je obljubil, da bode prišel na današnjo veselico, a je bil prej poklican v ministerstvo in tako uživamo tudi mi njegovo slavo. Čast, slava, živio!

Ti pa, nova občinska bolnišnica, ki stojiš na lepem, vidnem kraju med lepo zelenimi travniki in blizu rodovitnih, plemenitih vinogradov, hodi krepko po „začrtani poti v blagor in prospeh nas vseh! Živio, na mnogaja leta, konci!“

Umolknil je govornik: bled in suh gospod v elegantnem fraku in z belo kravato.

Poslušalci, ki so sedeli na velikem travniku pred novo bolnišnico in sicer pri mizah, bogato obloženih z različnimi vini in najokusnejšimi jedili, so molčali par minut. Šele tedaj, ko so zapazili, da je utihnil slavnostni govornik gospod Šiška, notarski koncipijent in državni poslanec in spe, so zavpili vsi soglasno in složno: „Živio, slava!“

Kakor na povelje so vstali poslušalci in šli k županu, ki se je nalahno smehljaj in se od velike radosti solzil, mu klicali: živio, ga polivali z vinom, ga objemali in pili bratovščino z njim.

Napitnice so se vrstile druga za drugo in smelo rečem, da so govorili brezizjemno vsi

bolj simpatična nego klerikalna, v kateri vidi samo tisto nadvlado, ki ga hoče popolnoma podjarmiti in mu vzeti prosto voljo.

Zato pa tudi vsak inteligentnejši kmet, ki je malo dlje pogledal nego čez plot svojega dvorišča, simpatizira z narodno stranko in ker ta vsled okolišnosti, da gospodujejo v spodnještajerskih mestih in trgih Nemci, ne more imeti opore v mestnih volilnih okrajih, utrjuje svojo organizacijo na kmetih, ni izključeno, da bo v par letih imela večjo moč in priljubljenost na deželi nego klerikalna stranka.

Narodna stranka se tudi zaveda svoje moči in nič preveč ne sili, da bi se sklenil kompromis, kajti potrebno se ji zdi, da v političnem ognju izkuša svojo moč in prešteje svoje pristaje. Če tudi bi se ne posrečil prvi ali drugi poskus, bo s treznim in vstrajnim organiziranjem končno le dospela do cilja, kajti računati mora, da pojde kmetsko in meščansko razumništvo z njo.

Videli bomo, kaj bo oficijelno odgovorila kmečka zveza, izrekamo pa že danes željo, da bi vpoštevata voljo in zahtevo vseh štajerskih Slovencev, da slovenski stranki skupno delujeta v deželnem zboru, zlasti v današnjih časih, ko moramo še vedno trpeti, da odločuje v vseh važnejših zadevah glede Slovencev v osrednji vladi nemški minister krajan, ki je obenem tudi jugoslovanski minister!

Za gospodarsko osamosvoje se na Štajerskem veliko bolj brigajo nego na Kranjskem. Narodna stranka je vzela na svojem glavnem zborovanju točko gospodarske osamosvoje v svoj program in pravi v tozadevni resoluciji: Glavni zbor narodne stranke vidi v popolnem pretrganju gospodarskih zvez z nemškimi trgovci, podjetji in obrtniki edini pravi odgovor na dogodke v Ptuj, Mariboru, Celju in Ljubljani in smatra kot dolžnost vsakega Slovence z doslednim in skrajnim izvajanjem bojkota pripomoči k emancipaciji od nemštva. Pozivlja vse svoje krajevne organizacije, izvajati tozadevno agitacijo z vsemi močmi. V Celju se je ustanovil bojkotni odsek, pred katerega spadajo vse pritožbe proti odjemalcem, ki kršijo narodno disciplino, pa tudi vse pritožbe proti slovenskim trgovcem in obrtnikom, ki bi hoteli bojkotno gibanje izkoriščati. V odseku so zastopniki tudi ženske, ki lahko največ store za dosledno izvajanje bojkota.

Nemška kultura v Mariboru se je zopet pokazala. V nedeljo ponoči so zopet razbili šipe na Narodnem domu, mestna policija se je seveda naglo umaknila, da ji ni bilo treba kakega razgrajaa aretirati. No, Nemcem je vse dovoljeno, gorje pa Slovincem, če si drznejo

udeleženci velike veselice v proslavo nove bolnišnice.

Ko se je pa zmračilo in so se prikazale na modro-svilnatem nebu zlate zvezdice, so prižgali reditelji veselice krasne, pisane kitajske lampijončke, ki so bili privezani na svetli žici in so razširjali čarno svetlobo.

Šele drugo jutro so se napotili udeleženci veselice domov, toda ne vsi: gospod Šiška, davkar in občinski tajnik so šli v bolnišnico, ker so zboleli in so se bali, da dobe hudo bolezen. —

II.

Vesela novica o novi bolnišnici se je razširila naglo na vse strani kakor žarki solnea.

Prišla je v daljne zidanice, kjer so pod polnimi sodi zatega vina sedeli stari in mladi ljudje ter hvalili v izbranih pesnih dobrodejne lastnosti plemenite vinske trte, ki učini, da pozabimo na ničevni svet.

Dospela je celo v ogljarske kočice, skrite v tihih gozdih pod lepo dišečimi smrekami in bori, no, in nato se je napotil Podgoro v bolnišnico ogljar Javorič, ki si je ožgal levo roko ter trpel hude bolečine, ker se mu je začela gnojiti rana.

V bolnišnico je prišel tudi ribič Matko, ki je oslepel ter prosil zdravnike, naj mu povr-

par šip pobiti, roka pravice jih zaseže in tudi kaznuje.

Nemška požrtvovalnost. Za razbite šipe in v obrambo kranjskih in drugih Nemcev se je v Gradcu v dveh dneh nabralo 18 tisoč kron. Pač lep znesek! Od teh se je priberačilo od hiše do hiše od osebe do osebe 12 tisoč kron. Ali bi ne moglo biti tudi pri nas tako?

Konkurz Ivana Vošnjaka v Šoštanj hočejo Nemci izrabiti zoper slovensko posojilnico istotam. Pravijo, da so se dogodila poverjenja in da bodo vložniki izgubili svoje vloge. Vse to je laž, kajti kolikor je posojilnica posodila Vošnjaku, je vse varno, zavarovano na njegovih posestvih, ki so vredna po sodni cenitvi na 250.000 K, v resnici pa gotovo 100.000 K več. Prizadet je res najbolj vrli rodoljub odvetnik dr. Mayer, ki je bil porok in plačnik za Vošnjaka. Poslednji tudi ni vsled lastne krivde prišel v konkurz, ampak ker je usnjarje lansko leto sploh zadela velika kriza, cene kož so za polovico padle. Poleg tega se pa še njegovi upniki, kar je običaj v vseh takih slučajih, niso hoteli poravnati. Pri tem sta imela svojo roko vmes Vošnjakov stric in bratranec, zagrizena Nemea, ki bi rada dobila konkurenčno tovarno v svoje roke, kar bodo pa štajerski Slovenci gotovo preprečili. Vse te laži nemških listov imajo le namen kmete ostrašiti in napraviti zmešnjavo med Slovenci, kar se jim pa ne bo posrečilo, ker je saleška posojilnica zavarovana za svoje terjatve.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu se je ustanovilo za Koroško in je imelo pretečeni četrtek svoj občni zbor. Novo društvo ne bo v nasprotju s Ciril-Methodovo družbo, temveč bo izpopolnjevalo tisto vrzel, katere Ciril-Methodova družba vsled nepoznanja krajevnih razmer ne more docela izpolniti. Ostalo bo v vednem stiku z družbo, katera bo društvo tudi podpirala. Koroški Slovenci vedo sami dobro, da brez družbe Cirila in Metoda ne bodo mogli izhajati, zato se pa tudi oni edini niso izrekli proti družbi in ji niso nasprotovali kakor klerikaleci po drugih slovenskih deželah.

Volitve v Istri. Volitve v istrski deželni zbor so se vršile na podlagi volilnega reda, ki je bil sad kompromisa med italijansko in slovensko stranko. V mestni skupini Pulj bi morala na podlagi tega kompromisa biti voljena dva Italijana in en Slovan. Toda verolomni Italijani so prelomili kompromis in je bil s šestimi glasovi večine izvoljen Italijan mesto dr. Laginje. Slovanski voditelji so se menda preveč zanesli na dejstvo, da Italijani ne bodo postavili protikandidata, zato se niso toliko pripravili za volitev. Morda so tudi drugi vzroki, italijanska podkupovanja ali kaj drugega, vsekako je žalostno, da so Slovani izgubili mandat, ki jim je bil takorekoč zagotovljen in njihov posest.

nejo zlati, neprecenljivi dar svetlobe, oziroma vida, sicer ne more več živeti brez solca in modrotemnega morja.

Učitelj Jerkič je pripeljal v bolnišnico tri jetične sinove, ki so zboleli v mestu, kjer so obiskovali gimnazijo in stradali, ker je dobil stipendije namesto njih sin vladnega svetnika.

Dalje je prišel v bolnišnico dninar Jakob, njegova sestra, posestnik Januš, ki ga je bolela noga, končno ne smemo zamolčati tudi okrajnega komisarja gospoda pl. Eierschmarna, ki se je zbodel s strupenim peresom v nežni kazalec in dospel v bolnišnico po zlato zdravje.

Trije zdravniki so imeli vedno dovolj dela, kajti bolniki so hodili venomer v bolnišnico, da se je kmalu napolnila.

Prebivalci lepe, solnčnate Podgore so bili neizmerno ponosni na svojo bolnišnico, ki je kmalu dosegla slavo svetovnega zdravilišča.

In inženirja Juxpulfra so imenovali častnim članom Podgore in mu postavili spominsko ploščo.

Nekega dne pa je prišel Podgoro višji stavbeni svetnik inženir Pregelj ter si ogledal slavno bolnišnico vsled ukaza vlade, ki je hotela napraviti monopol tudi na bolnišnice.

Zamišljeno je stopal sivi mož po velikih dvoranah, kjer so ječali in se zvijali bolniki,

Goriški deželni zbor najbrž ne bo razpuščen, čeprav to zahtevajo italijanski liberalci in slovenski klerikaleci. Zadnji posebno silijo nato, ker upajo, da bi zmagali pri novi volitvi. Osrednja vlada jim ne misli ustreči ter bo najprej skušala, da doseže sporazumjenje med italij. liberalci in slov. klerikaleci na eni ter med slov. naprednjaki in italij. klerikaleci na drugi strani.

Kranjsko.

Zopet konfiskacija! Zadnja številka „Našega lista“ je bila zaplenjena radi notice „Priberačimo ljubljanskim Nemcem razbite šipe!“ v kateri smo pozivljali Slovence, naj vsak posameznik daruje po en vinar, da bodo mogli obsojeni demonstrantje plačati škodo, v katero so bili obsojeni. V tej notice ni bilo niti ene besede, ki bila vzrok za konfiskacijo, zato se tudi pritožimo, da bo ta notice imunizirana.

Torej vendarle! Glejte, „Naš list“ v svojih željah in zahtevah vendar ni toli naiven in pretiran, kakor so ga slikali g. g. tovariši okoli „Slovenca!“ Mi smo vedno zahtevali, naj se slovenska državnozborska kluba z vsemi jugoslovanskimi tovariši združita in zedinita. Vedno smo naglašali: na Dunaju naj bodo jugoslovanski poslanci samó Slovani, naši slovenski delegati katerekoli stranke samó Slovenci. Niso nas marali poslušati, zato smo bili Jugoslovani na Dunaju ničla, brez ugleda in brez vpliva. A zdaj enkrat je tudi zaupnikom S. L. S. zedinjenje obeh klubov na Dunaju možno, in dr. Šušteršič sklicuje za te dni klubovo sejo, da se doženo pogoji takega zedinjenja naših klubov. Zopet smo ostali Jugoslovani pri sestavi novega Bienertovega kabineta na cedilu; zopet smo brez jugoslovanskega ministra. Slovenski klub dr. Šušteršiča se je končno zbudil; a zbuditi ga je moralo šele smrtonosno grmenje pušk 27. pešpolka na ljubljanskem trgu. Vzlic temu: slava možem S. L. S., ki so se vendarle končno spomnili, da je že skrajni čas, da postanemo vsi predvsem Slovenci in Slovani!

„Naš List“ je pisal pravo. Ni še minilo pol leta, odkar je pel ljubljanski „Slovenec“ slavo in glorio baronu Becku ter je obenem ljuto zafkrival „Naš list“, ker mu je ugovarjal. Jedva pred pol letom še si je „Slovenec“ obljubljal od Becka zlatih gradov za Slovence ter je koval Becka v nebesa, češ da je genijalen, nedosežen politik, poleg tega pa poštenjak, ki je vedno mož beseda. Ko je „Naš list“ pozivljaj dr. Šušteršičev „Slovenski klub“, naj stopi proti vladi v opozicijo, tedaj smo jo dobili od „Slovenca“ po glavi. Smešni, neumni, otročji... vse smo bili, le pametni ne. A glej, zdaj piše „Slovenec“ prav tako o Becku, kakor smo bili pisali mi pred par meseci. „Slovenec“ piše danes,

pregledal je stene, šel v klet in trkal po tleh s čudno palico.

Končno se je napotil na vrt, opazoval okolico, zopet vrtal po tleh s čudno palico, a nato odšel s pomilovalnim nasmehom v trg in kmalu nazaj v mesto.

Čez devet dni pa je dobilo županstvo občine Podgoro veliko pismo s sledečo vsebino:

Št. 152637 ex 08.

Slavno županstvo občine Podgoro.

V zmislu javne higijene zaukazujemo, da se bolnišnica kot nezdrava vsled močvirnatih okolice zapre, ali preloži v drugo hišo, ki je, zlasti prostorna, toda jako, če je zdrava, potrebna, ali se sezida, če je v to svrhu denar, ali dobro naložen, ali se, kar je egalno, pod primerno kavejjo napravi in uredi v zmislu moderne higijene druga, sicer se postopa po v to predloženih predpisih.

baron Werbatschnigg m. p.

Kakor strela iz jasnega neba je zadela ta žalostna novica župana, občinske svetovalce in tudi gospoda Šiško, potem pa sploh vse prebivalce Podgore.

„Kaj smo se pregrešili? Oh, Bog, odvrni nesrečo od udanih služabnikov!“

da je znal Beck vse možno obljubljati, a da ničesar ni izpolnil, da je vlekel vse stranke za nos ter da je bil vendarle predvsem Nemeč, ki je Slovanom sovražen. Dognal je pač volilno reformo, ker je pritisnil dvor in je pomagal prestol; dognal je pač, da se je za silo zlepilo razmerje z Ogrsko, ker je z vsem silnim uplivom pomagal cesar in vsa cesarska rodbina. Ko pa se je Beck lotil jezikovnega vprašanja, je baron opešal. Nekaj razbitih šip na Češkem, Kranjskem in Štajerskem mu je zapelo — mrtvaško pesem. Mi smo to vse napovedovali, a „Slovenec“ se nam je rogal, dr. Šušteršičev klub pa je drl za Beckom čez drn in strn. Slovenci niso dobili za vse svoje hlapčevanje Becku ničesar. Da, vendar, dobili smo kopo nemških sodnih uradnikov v slovenske kraje in dobili smo nemško gimnazijo v Ljubljani. O, dobili smo za hlapčevanje dr. Šušteršičevih prezaupnih tovarišev baronu Becku še več! 20. septembra so c. in k. vojak streljali na vladi toli udane Slovence, 20 Slovencev so do smrti pohabili, 2 Slovenca pa so spravili celo pod črno rušo, ki jo danes beli sneg. To so uspehi slovenske politike za Beckove dobe. Naj bo drugače vsaj — poslej!

Zaupni shod S. L. S. je sprejel resolucijo, s katero pooblašča „Slovenski klub“ k skupnemu delovanju z „Jugoslovansko zvezo“ pod pogojem, da je to mogoče, ne da bi bila prizadeta načela in sploh svobodno delovanje kluba. S tem je torej S. L. S. na Kranjskem prvič pokazala nekoliko spravljivosti in pripravljenosti za skupno nastopanje v narodnih stvareh vsaj v državnem zboru. Manj za to stvar vnetega se pa kaže „Slov. Gospodar“, ki piše, da združenje jugoslovanskih klubov ni izključeno, kakor hitro pustijo Hrvatje pastir slovenske liberalce in njihov voditelja dr. Ploja. Štajerski klerikaleci stojijo torej še vedno na stališču, da se morajo slovenski napredni poslanci popolnoma izolirati. Da to ne pojde po njih želji, bodo že razumni in trezni hrvatski poslanci skrbeli. V istem smislu delajo štajerski klerikaleci tudi glede deželnozborskih volitev in v svojem glasilu zdaj še bolj na tihem odklanjajo kompromis z narodno stranko.

Kandidati S. L. S. za deželnozborske volitve v splošni kuriji kmetijskih okrajev so se določili na zaupnem shodu v pondeljek sledeče: 1. Volilni okraj Kranj-Škofja Loka: Evgen Jarc, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. 2. Volilni okraj Radeče-Litija-Višnja gora: Dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani. 3. Volilni okraj Ljubljanska okolica: Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah, načelnik „Kmečke zveze“ za ljubljansko okolico. 4. Volilni okraj Ribnica-Žužemberk-Kočevje: Dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani. 5. Volilni okraj Postojna-

„Vrag vzemi Juxpulfra! On je kriv! Naj nam vrne diplomo! On je eden izmed tistih inženirjev, ki merijo cesto med bližnjimi gostilnicami!“

„Haha, v ministrstvo pokličejo ljudi, ki so učeni kakor Juxpulfra. Ni vedel, da je zidal bolnišnico na močvirju.“

Pravična jeza se je polotila vseh ljudi; prvič so imeli veliko gmotno škodo, potem so se pa norčevali ljudje vsenaokoli iz Podgore, bolnišnice, ki je prišla v pregovor!

Župan Primož je odstopil, a novi župan Keršič, veleposestnik in trgovec, pa je predlagal, da se izpremeni staro bolnišnico v občinsko ubožnico.

Občinski svetovalci so sprejeli predlog. In kmalu se je napolnila občinska ubožnica s starimi ljudmi, ki so jih poslali hvaležni sinovi ali vnuki v nezdravo poslopje, kjer hirajo onemogli reveži ter osamelimi umirajo daleč od svojih ljubeznjivih sorodnikov.

*

Občina Podgoro je pa sklenila slovesno, da ne sezida nikoli več občinske bolnišnice po načrtu kakega bodočega ministra Juxpulfrovega plemena.

Vipava-Lož-Ilirska Bistrica: Jernej Ravnikar, nadučitelj v Trnovem pri Ilirski Bistrici. 6. Volilni okraj Kamnik-Brdo: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku. 7. Volilni okraj: Radovljica-Tržič-Kranjska gora: Janez Piber, župnik na Bohinjski Bistrici. 8. Volilni okraj: Trebnje-Mokronog-Kostanjevica: Janez Hladnik, župnik na Trebelnem. 9. Volilni okraj Novo mesto-Črnomelj-Metlika: Josip Zurec, župan in posestnik v Kandiji. 10. Volilni okraj Vrhnika-Idrija-Cirknica: Anton Kobi, posestnik in trgovec na Bregu pri Borovnici.

Mandate je treba zaslužiti! Če pregledujemo pravkar omenjene kandidate, vidimo, da si je moral prof. Jarc svoj mandat z večletnim agitiranjem zaslužiti, istotako tudi lahko rečemo o kandidatih učitelju Ravnikarju in dr. Peganu. Poslednji bo voljen v deželni odbor mesto dr. Šušteršiča, kot peti deželni odbornik je določen zdravnik dr. Zajec, da bo tudi medicina zastopana v deželnem odboru, kar popolnoma odobravamo, čeprav smo nekoliko v dvomu, če je bila izbira srečna. Poleg teh so še kandidatje trije duhovniki, katere je moralo vodstvo stranke kandidirati, če ne bi se duhovščina pritožila, da je premalo zastopana, in pa trije kmečki veljaki, ki so bolj radi svojega vpliva in ugleda pri kmetiskem prebivalstvu ter radi svoje petičnosti postali kandidatje kakor iz drugih vzrokov.

Kandidatov je bilo preveč, zato umevamo, da je imelo vodstvo S. L. S. težko stališče, ko je določevalo kandidate. Čudimo se pa, da je enega svojih najmarljivejših pristašev, jako simpatičnega poštarja g. Ravniharja izpustilo. Že pri zadnjih deželnozborskih volitvah se ga je prezrlo in dalo prednost poslancu Mandlju, ki je le slučajno v zadnjem hipu kakor Pilat v krčdo padel v deželni zbor. Da se je g. Ravniharja tudi zdaj prezrlo, mora pa imeti posebne vzroke, morda tudi osebno nasprotstvo kakega člana v vodstvu ali pri — žurnalistih.

Narodnonapredne kandidate za deželnozborsko volitev v Ljubljani bo določil shod zaupnikov, ki se v kratkem skliče. Govori se pa, da bodo kandidirali v mestni kuriji dr. Oražen in Ivan Knez, v splošni kuriji Luka Jelenc. Priglasilo je še več drugih svoje kandidature in sicer zahtevajo uradniki svojega poslance, ker zdaj nobenega naprednega ni v deželnem zboru ter obrtniki. Tudi učitelji niso zadovoljni z Jelenčevo kandidaturo, ampak hočejo imeti Črnagoja. Drugi zopet pravijo, da bi se kandidirala v mestni kuriji dr. Oražen in finančni komisar Milohnoja ter v splošni kuriji Črnagoj ali kak obrtnik. Vse to so seveda le govorice in bo o tem odločilo edino kompetentno mesto, namreč zaupni shod.

Za deželnozborske volitve v splošnem volilnem razredu so postavili kranjski socialni demokratje v vseh okrajih svoje kandidate in sicer Etbina Kristana v Ljubljani in še dveh okrajih, Josipa Petriča v dveh, Franca Bartla v dveh in Ivana Strausa v Idrijskem okraju. Drugi kandidatje so še Josip Novak, Mihael Čobal in Franc Schiffrer. Popolnoma odobravamo taktiko socialnih demokratov, kajti s tem bodo najbolje konstatirali, koliko pristašev imajo na Kranjskem in če so od zadnjih državnozborskih volitev kaj napredovali ali nazadovali. Zato nobeni stranki nič ne škodi, ako postavi številne kandidate, ker se ravno pri volitvah pristaše najbolj politično vzgojuje in jim malo ognja vlije v njih oledenelo politično zaspanost!

Postavimo Iliriji spomenik! Pod tem naslovom smo priobčili daljši jako umesten članek, ki zasluži, da se ga uvaža v polni meri. Prihodnje leto praznujemo stoletnico Ilirije, torej dobe, ki je za nas Slovence pomenila nekakšno narodno avtonomijo, katere nismo od takrat še nikoli bili deležni v taki meri. Če ne moremo postaviti kamnitega spomenika, moramo postaviti tej dobi vsaj kulturni spomenik in to dobo tudi dostojno proslaviti. Članek je jako umestno nasvetoval, da bi se osnoval ilirski muzej, v katerega bi se zbiralo vse predmete, ki so bili v stiku s tedanjo dobo ter vse kulturne stvari, ki se nanašajo na ilirsko

dobo. Nasvetujemo torej, da bi se kmalu osnoval odbor, ki bi vzel v roke tozadevne predprave. Gotovo je med Slovenci veliko oseb, ki se zanimajo za tedanjo dobo in ti naj bi se sešli na sestanek, in na tem izvolili pripravljalni odbor. Tako važne stvari ne smemo pustiti iz vidika, ampak ji bomo še nadalje posvečali vso pozornost.

Hrvatje za Slovence. Umirovljeni profesor g. Luka Roč v Zagrebu je nabral namesto venca na grob padlih žrtev z dne 20. septembra t. l. med zagrebškimi Hrvati v korist slovenske družbe sv. Cirila in Metoda 1050 K. Slovenci vemo ceniti ta blagodušen dar in obenem uvaževati simpatijo, ki jo goji kraljevski Zagreb do bele Ljubljane. Blagemu rodoljubi hrvatskemu pa iskrena zahvala!

Družba sv. Cirila in Metoda in domači nasprotniki. Po lanskem obnem zboru v Boh. Bistrici so klerikalei obrnili hrbet družbi sv. Cirila in Metoda in marsikoga je navdajala bojazen, da bo to družbi škodovalo. To se ni zgodilo in družba je nele srečno izšla iz te krize, temveč je še s čvrstejšo močjo začela delovati za rešitev slovenske mladine. Veliko podružnic, ki so spale, je na novo oživel, novih podružnic se je pa v preteklem letu toliko ustanovilo, kakor še ne kmalu kako leto. V tem oziru so se tudi društveni dohodki pomnožili in družba ni svojega delovanja prav nič omejila, marveč ga še razširila. Nasprotniki so založili svoje užigalice in svoje računске listke. V tem oziru so morda res napravili nekoliko škode, toda če se bo izkupilo za te predmete res porabilo za obmejne Slovence, družba lahko preboli ta dohodek. Ako se pa vprašamo, kaj je bil vzrok, da so klerikalei postali nasprotniki družbe, moramo reči, da ni bilo prav nobenega vzroka. Hoteli so imeti večje zastopstvo v družbi, toda k temu niso bili upravičeni, kajti moč zastopstva je vendar odvisna od razmerja, kako so pristaši raznih strank sodelujoči kot člani. In dejstvo je vendar, da so imeli napredni člani že od nekdaj ogromno večino v družbi, a so vendar več kot tretjino zastopstva prepustili klerikalcem. Tako je še danes v družbinem vodstvu, torej nasprotniki tudi danes nimajo nobenega vzroka, da bi odklanjali sodelovanje pri tako važnem, za nas naravnost nepogrešljivem društvu. „Slovenec“ je pred kratkim prinesel notico, da bi bila dolžnost vodstva, da stori za zblížanje primerne korake in za zadoščenje klerikalcem. Vodstvo si ni svesto prav nobene krivice in samo tudi ne more v tem oziru ničesar storiti, ampak le občni zbor. Ako pa nasprotniki uvidijo, da ni prav nobenega vzroka, da ne bi sodelovali, tedaj morajo po sebi umevno podpirati družbo. Mislimo, da se ne motimo, da je družbin tajnik dr. Žerjav imenom vodstva govoril, ko je ravno glede nasprotstva slovenskih strank v družbi dejal: „Vodstvo se drži načela, da je urediti družbine šole tako, da v svojem delovanju dosežejo kar največji narodnostni uspeh. Edino to vprašanje je merodajno. Glede med strankami spornih kulturnih vprašanj pa se drži zlasti srednje poti, ki ne žali prepričanja nikogar. Kdor more očitati vodstvu, da je kjerkoli kaj storilo proti katoliško verskemu prepričanju, naj se le oglasi. A tudi od naprednjakov se ne sme in ne more zahtevati, da bi vzdrževali naprave, ki njih kulturnemu prepričanju nasprotujejo. V kulturnih vprašanjih mora biti tedaj družba nevtralna, če hoče, da lahko pri njej sodelujejo vse stranke. Da so v vodstvu zastopani v jamstvo te nevtralnosti pristaši vseh strank, je nujno potrebno in je tako tudi v sedanjem vodstvu. Moč tega zastopstva pa je seveda odvisna od razmerja, kako so pristaši raznih strank sodelujoči v družbi kot člani. Majoriziralo se v družbi nikdar ni in ne bode, temveč dobi manjšina vselej proporcionalno zastopstvo. Rešitev semintja v časopisju omenjenega kompromisnega vprašanja je s tem samo na sebi dana: Pristopajte pristaši vseh strank! Čim več Vas bo, tem večje Vaše zastopstvo. Ljubezen do naroda in požrtvovalnost naj nas združi.“ Torej res ni prav nikake ovire, ki bi izključevala sodelovanje ene ali druge stranke pri družbi!

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu razpisuje volitve na dan 16. decembra t. l. Voli se v treh kategorijah po enega odbornika in enega namestnika. Glasovnice bi morale dobiti volilci do 17. novembra t. l. Opozarjamo, da si zlasti v VI. kategoriji, ki obsega papir in usnje, lesne snovi in izrezljanje, kmetijske in gospodarske obrate, mline, Slovenci prav lahko pribore po enega člana v predsedstvu in po enega namestnika. V predsedstvu odločuje zdaj socialnodemokratska stranka ali pravzaprav italijanska stranka, vendar bi se po združitvi vseh slovanskih volilcev, ki pripadajo tej zavarovalnici, lahko dosegla slovanska večina. Prihodnjič bomo o tem obširneje govorili in dali nasvete.

Kranjska hranilnica. Dviganje vlog iz Kranjske hranilnice ne samo da ne pada, ampak se vedno bolj širi. Od 1. novembra naprej se skoro vsak dan dvigne od 80.000 do 250.000 K. Šestnajstega t. m. se je do 12. ure dvignilo cel milijon kron. Največ se bo pa šele dvignilo do novega leta. Ker ustanovi S. L. S. občinsko hranilnico, se bo samo cerkvenega denarja dvignilo do 30 milijonov kron. Kranjska hranilnica odpoveduje na vseh koncih kredit, to pa tudi lastnim pristašem. Puškar Kaiser v Ljubljani je prišel raditega v konkurz, ker mu je hranilnica odpovedala kredit. Po sebi je umevno, da mora hranilnica bolj kot kedaj gledati na varnost svojih posojil. Svojega nemškega napisa pa hranilnica še zdaj ni nadomestila z dvojezičnim, čeprav smo ji le dobro svetovali, naj to stori, ako si hoče vsaj nekoliko zaupanja vzdržati pri vložnikih.

Kreditno društvo je sklenil mestni občinski svet ustanoviti pri ljubljanski mestni hranilnici z ozirom nato, da je Kranjska hranilnica odpovedala kredit trgovcem in obrtnikom pri svojem Kreditnem društvu.

Javno zastavljalnico naj ustanovi ljubljanska mestna občina v svojem področju, to je želja vseh Ljubljancev. Kranjska hranilnica jo je opustila in zdaj bi jo rad dobil Nemeec Meisetz.

Magistratnim uradnikom v Ljubljani so se zvišale plače in sicer so se uredile tako, kakor državnim uradnikom. Tudi aktivitetna doklada se je določila v isti meri kakor državna. Deloma so magistratni uradniki še na boljsem, ker se je privzela še klavzula, da pridejo konceptni praktikantje po treh letih v deseti in računski ter kancelijski praktikantje po šestih letih v enajsti razred brez ozira nato, je-li kako mesto v tem razredu prazno ali ne.

Potovalna učitelja naše šolske družbe. Vsled sklepa obnega zbora Družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj je družba nastavila dva potovalna učitelja in sicer časnikarja gosp. Ante Bega in absol. filozofa g. Iv. Prekorška. Prvi bo imel sedež v Ljubljani, drugi v Celju. Potreba potovalnih učiteljev za našo družbo je bila res dana, zlasti ker bosta imela tudi naloge, delovati na meji za narodno obrambo na gospodarskem polju. Nemški bojni društvi „Südmarka“ in „Sulverein“ sta dosegli take velike uspehe le, ker sta imeli dobre potovalne učitelje. Tudi v naša potovalna učitelja stavimo najlepše nade.

Slovenski trgovec in obrtnik! V težki borbi za narodno in gospodarsko osamosvoje slovensko ne pozablaj nikdar, kaj si dolžan sebi in svojemu narodu. Bodi vseskozi naroden, ne popuščaj nikjer in nikdar v prilog nasprotnikom! Spoštuj svojo lepo materinščino in skrbni in pazi, da ji pridobivaš spoštovanje in ugled ne le v zasebnem življenju, marveč tudi v vsem svojem kupčijem poslovanju. Trudi se po svojih najboljših močeh ustrezati kupujočemu občinstvu, dobro blago za primerne cene, bodi ti vodilo. Svoje blago nabavljaj pri slovenskih, odnosno slovanskih veletržcih in tovarnarjih. Ne bodi dostopen hinavskim besedam in pregovarjanjem zvitihi tujcev. Ne daj se omajati in vstrajaj neizprosno! V svojih kreditnih opravilih se obračaj le do slovenskih denarnih zavodov, dovelj jih je in zmožni so, zadostiti kulantno vsem opravičenim potrebam in zahtevam. Zastopnike, ki niso Slovenci ali Slovani, ali take, ki ne priha-

jajo od slovenskih in slovanskih podjetij, spremi do vrat. — Slovenski trgovec in obrtnik! Bodi vzor slovenskega narodnjaka! Ne pozabi nikdar onih, ki so dali svoje mlado življenje za Slovenstvo; misli tvoje naj se vračajo k onim, ki so izgubili svoje zdravje za vedno, pred očmi naj ti bo britkost vseh onih mnogostevilnih, ki morajo v ječe in zapore. Za prepored slovenski gre, pripomozi do tega po najboljših silah svojih!

Vseslovanski list. V zmislu sklepov vseslovanske konference v Pragi in VIII. časnikarskega kongresa prične v drugi polovici meseca decembra t. l. v Petrogradu izhajati mesečnik Slavjanski Mir, ki bo deloval na kulturno zблиžanje slovanskih narodov ter bo Ruse seznanjal s prevodi iz vseh slovanskih literatur (češke, poljske, slovaške, srbohrvatske, bolgarske in slovenske). Naroča se list v Petrogradu B. O. 5. 36.

Zimski šport. Vsled padlega snega in nastalega mraza se je v Ljubljani že začelo sankati na sankališču Pod Tivolijem in drsati na mestnem drsališču. Ljubiteljem zimskega športa se je obetala dolga in dobra sezona. A nastalo južno vreme jim je to veselje pokvarilo. — Sankališče v Bohinju, katero zgradi deželna zveza za tujski promet, je vkljub snegu že dodelano v daljavi 1100 m, zgradilo se ga bo pa še 700 m. Prepričani smo, da postane to sankališče eno največjih in najobiskanejših v Avstriji.

Slovensko gledališče.

Zabeležiti imamo dvoje dramatskih novitet: največjega sedaj živečega nemškega pesnika in dramatika, Gerhartha Hauptmanna „Bobrov kožuh“ (tatinsko komedijo) in uglednega nemškega satirika in pesnika Lud. Fulde igrokaz „Maškarada“. Torej pravzaprav dvoje literarnih del; toda Hauptmann je le literaren in brez ozirov na gledališče in občinstvo, — Fulda pa ne pozablja, da mora biti literatura dramatska, ako hoče živeti na odru. Pri nas imamo tudi kritike, ki tega nočejo razumeti in ki hodijo za nemškimi nadmodernisti, češ: na odru zadošča konflikt, dobro orisani značaji, poetsko razpoloženje in lep jezik. Vse, kar je dramatsko, zavračajo kot teatralno, kot neumetniško in ne književno. Tem kritikom je Sudermann teatralik, efekte išoč šušmar, Hauptmann pa urnebesen umetnik. V resnici pa je dosegel Hauptmann na odru resničen in trajen uspeh le takrat, kadar je prišel — sudermansko. Poleg „Hanice“, „Elge“ in „Henčla“ je jedva še katera Hauptmannova drama v resnici živa. Vendar ga nemška literarna koterija, t. zv. Hauptmannngemeinde še drži in reklamni bobni nemški grme toli bučno, da igrajo — navadno le enkrat, dvakrat — njegove drame celo Slovani. No, „Bobrov kožuh“ je sicer dobra satira na pruski birokratizem, vendar je dejanje igre premalo zanimivo, kajti le tatvina sežnja drv in kožuha ne more zanimati skozi štiri dejanja. V vsej komediji ni niti ene tople scene, niti žarka svetle poezije, niti sledu imponujoče duhovitosti. Brez ljubezenskih ali častnih konfliktov, brez borbe idejnih svetov, brez vsakega resnično navdušujočega prizora, ki razburi kri in dvigne srce. Seveda taka literatura na odru nima večinka. Zaman je torej vsa fina karakteristika raznih trivijalnih in zelo vsakdanjih oseb; zaman je krasni dialog in brez uspeha mojstrsko označujoči ter zelo humorni, dasi surovi dialekt (prof. Funtek menda ni čital izvirnika, da se zgraža nad številcem slovenskih dialektičnih rékel v

prevodu: komedija je morala pasti vzlic izvrstni igri gospe Dragutinovičeve (tatica Wolfvka). Tudi ostalo oboje je v polni meri storilo vso svojo dolžnost, izimši g. Danila, ki se je boril s spominom. Tako „Bobrov kožuh“ ni imel niti pri nas uspeha. Nasprotno pa je jako ugajala Fuldova satirična drama „Maškarada“. Tudi tu so značaji izborni orisani, dialog je do skrajnosti izbrušen, vodilna ideja je docela literarna ter igrokaz ni brez občutja in poezije. Ali „Maškarada“ je pisana tudi za gledališče in za igralce, ne le za literate; zato ima igra več efektih prizorov, ki niso zgolj „teater“, nego prijemljejo krepko za srce ter izzivajo pritrdjevanje resnega in razsodnega duha. Resnica je, da ta drama ni bogvekakova nova, izredna, recimo, originalna; ali satira na pobožnost, licemerstvo, „štreberstvo“ (kdo ima za ta pojem

dober slovenski izraz?), na klečeplazništvo navzgor, ki je zajedno okrutnost navzdol, taka satira je vsekdar dobrodošla, ker — je zdrava tudi za naše razmere. Mutatis mutandis se je Fuldova „maškarada“ že nešteto odigrala tudi med Slovenci in se — še bode! Igralo se je prav dobro; zlasti je pohvaliti g. režiserja Dragutinovića, g. Toplaka, Iličića (ki je bil le mestoma premehak Prus!) in go. Boršnikovo. Zelo simpatično se je vvedla nadarjena nova ljubimka gdč. Winter, ki ima dokaj čustva in lep glas. — Zadnje čase smo videli menda po desetih letih nanovo, lepše uprizorjeno opereto „Netopir“ najuglednejšega in še nedoseženega operetnega skladatelja Joh. Straussa. Ta Krez razkošnih melodij nima tekmece med svojimi nasledniki. Predstava „Netopir“ je bila dobra, v solistih celo prav dobra. Gosp. Iličić ima jako

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog:
nad 24 milijonov K

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
po Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna**
raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen
hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah
od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v Wolfvovih ulicah št. 12.

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Prva češka

splošna delniška družba
za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in naj-
ceneje zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživenja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska
delniška življenska
zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

lep in zdrav, dasi še ne došolan tenor, g. Povh je živahen in dovolj eleganten spevokomik in g. Bohuslav vedno diskretno karakterizujoč komik majhnega, a simpatičnega glasu. Gdč. Hadrbolecova je zlasti pri repizi kot vrla pevka in igralka prav ugajala, spretno predstavljajoč poredno pariško hišno, ki mojstersko posnema svojo elegantno gospo. V svojem nastopu fina in kot pevka odlična gospa je bila primadona gdč. Šipankova. Tudi govorila je lepo. Zbor je bil vobče živahnejši kot sicer, tako, da le želimo, bodi vedno vsaj tako, ako res že ni v sicer dobrih členih zbora še več volje ali sposobnosti za smiselno igranje. — Danes je premijera Meškove nove drame „Mati.“
Dr. M. M.

Raznoterosti.

V proslavo cesarjevega jubileja izda zavarovalna družba Anker 1000 brezplačnih zavarovanj po 1000 K za one otroke, ki se v Avstriji porodijo dne 2. decembra t. l. Od teh tisoč zavarovanj odpadejo na Kranjsko 4 in na Štajersko 7. Kdor misli prositi police za svojega otroka, mora vložiti prošnjo do 31. decembra na deželni zbor svoje kronovine.

† David Starčević. V Jaski je 18. t. m. umrl znani hrvatski politik dr. Starčević, nečak velikega dr. Ante Starčevića, ki je ustanovil Starčevićjansko stranko. Pokojnik je bil hud nasprotnik Khuena, ki ga je tudi spravil v ječo. Lani sta se z bratom dr. Miletom Starčevićem ločila od dr. Franka ter ustanovila posebno frakcijo stranke prava. Gorečemu domoljubu hrvatskemu kliče mo tudi mi: „Lahka ti zemljica!“

Konteso Harnoucourt je z njenim dovoljenjem iz Budimpešte odpeljal vzgojitelj Karlsten-Krantz. Ušla sta čez Trst v Ameriko.

Zvišanje voznine na južni železnici. Kakor znano je južna železnica odpravila povratne vozne listke, da si nekoliko zviša dohodke. Zdaj se poroča, da je železnica sklenila odpraviti tudi ugodnosti za častnike in uradnike, ki so imeli doslej polovično vožnjo, in sicer s 1. januarjem 1909. Železnica upa na ta način zvišati svoje dohodke za letnih 400.000 K.

Madžar Samuel König je postal minister notranjih del v Združenih državah severoameriških.

Ker poteka leto h koncu, opozarjamo vse tiste, ki še niso poravnali naročnine, da store to čim preje.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

z zeleno nuno kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

Naročajte in priporočajte šolske zvezke slovenskega izdelka!

Založnik A. Slatnar v Kamniku. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Fr. Iglič i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5,500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urduje se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika. Tisk umetniških razglednic. Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VEC-BARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. — IZVRŠITEV VEDNO
□ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinja“ Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Knjigoveznica. Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.

Podružnica v Spletu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:

2.000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Res. fond:

200.000 K

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani — v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Ekspert.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobro
se
povsod

Anton Turk

književnik in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečanje, srečni in nesrečni dnevi in kašipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpor-nega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu — poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

~ Zaloga papirja, ~
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga
A. Slatnarjevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA

V LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehnične in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci,

kupujte užigalice v korist družbi

— sv. Cirila in Metoda. —

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev iz najboljših tovarov, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene. Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izhara izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: droge, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblasoveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte
povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9'80, boljše vrste K 12'—, belo puhasto naskubljeno K 18'— K 24'—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30'—, K 36'—. Razpošilja se

franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrušnjikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.